

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Suscitata 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

tam testatoris sive donatoris voluntatem, eo quod præsumatur testator vel donator prætulisse Titio tamquam homini privato, Monasterium vel statum Ecclesiasticum, quem fortè hæres vel donatarius potuisset eligeret & ingredi. At ubi non Titius, sed Monasterium sive alia pia causa expressè substituta est, hoc casu cessat præsumpra illa voluntas & cedit alteri expressè. Ita Covarruv. in c. Mala fidei p. 2. §. 2. num. 4. Unde planè erroneum esse suspicor, quòd Dd. ex d. §. sed & hoc præsentis, & ex d. Auth.

Nisi rogati, vulgò jactitant, privilegiatum non posse uti privilegio contra similiter privilegiatum, cum contrarium potius proberetur ex l. Verum 11 §. fin. d. de minorib. Deinde ubi minor contra minorem vel Ecclesia contra Ecclesiam in integrum restituitur, tantummodò is vel ea restituitur, qui læsus, læsive est, non autem qui læsus non est, etiamsi in potentia habebat idem privilegium, quando lædebat, & sic nullus actu est privilegiorum concursus. Vide quæ latè disputant Dd. in c. In præsentia inf. de probat.

In Cap. Suscitata 6.

SUMMARI A.

1. Facti species.
2. Restitutio in integrum adversus sententiam Pont. aut. Principis peti potest.
3. Sententia hodie in personam domini, non procuratoris, concipitur.
4. In integrum restitutio an & quando per procuratorem rectè petatur.
5. Restitutio in integrum an cum alia actione concurrere possit.
6. Restitutio est inutilis, ubi sententia ipso jure nulla.
7. Pendente judicio restitutionis in integrum regulariter impeditur sententia executio.

Hle textus quædam singularia continet, ideoque facti species præmittenda est. Inter Episcopum Burgensem & Monasterium Oviensè sententia definitiva lata fuit à S. Pont. ac deinde petita à procuratore ejusdem Monasterii restitutio in integrum adversus sententiam, propter omissionem exceptionem præscriptionis, quâ docere vult res illas, de quibus disceptabatur, præscriptione sublatas esse. Hanc itaque restitutionem concedit hic Pont. adversus sententiam à se latam: adjectâ tamen hac clausulâ, ut quia præsumptio est contra procuratorem, quòd ex malitia, ad impediendam scilicet executionem sententiæ, petat Monasterium restitui, sententia prius executioni mandetur, deinde idonea cautio præstetur ab Episcopo, pro quo sententia lata fuit, ut, si Monasterium jam in integrum restitutum victoriam in causa reportaverit, omnia, quæ medio tempore à sententia lata Episcopus percepit, ipsi Monasterio restituantur.

- 2 Hic primò nota, quòd, licet sententia S. Pontificis vim legis habeat, §. Sed & quòd Principi Insist. de jure nat. nihilominus contra eam peti potest

restitutio in integrum, per text. in c. Tum ex literis 5 h. 1. & l. Minori 19 §. 1. d. De minorib. quia id æquitate suadente permittit Princeps, ubi scilicet ipsi subreptum, vel novæ defensiones allegantur, d. §. 1. & d. c. Tum ex literis

Alteram est, quòd sententia contra dominum principalem lata, procuratore agente in judicio, valeat hoc jure Canonico, Glos. hic in V. Monasterium, & notant idem Panor. & Imola. Secus est de jure civili, quo non nisi in procuratorem sententia ferri debet, l. 1. C. De sent. & interloc. om. jud. eo quòd procurator per contestationem litis factus sit dominus litis, l. Nulla 23 C. De procurat. & c. 1. §. 1. de procurat. in 6. Verum cum hæc juris civilis meta sit subtilitas, recessum ab ea est per jus Canonicum; quòd & in Camera Imperiali servari testatur And. Gail. lib. 1. Obs. 111. in quibus in Camera semper sententiam concipi in personam domini, sive dominus in judicio præsens sit, sive non sit.

Tertiò singulare est, quòd procurator possit petere restitutionem in integrum absque speciali mandato, quando scilicet restitutio incidenter petitur, puta contra sententiam interlocutoriam idem ex eommuni Dd. opinione tradit hic Panor. Adeoque verum est, ut etiam post sententiam definitivam, antequam elapsi sint decem dies, qui concessi sunt à jure ad appellandum, eadem restitutio in integrum implorari possit, per h. text. nam & hac specie restitutio in integrum incidenter peti dicitur, cum sententia nondum transierit in rem judicatam, ac proinde necdum exspiraverit mandatum procuratoris. Unde sicut procurator post sententiâ definitivam appellare potest absq; novo mandato, c. Mandato 13 sup. De proc. & l. Invitus 17 C. eod. ita quoq; potest petere restitutionem in integrum adversus sententiam absq;

NOVO

novo mandato, quasi & hoc priori mandato in-
sit, *Gl. hic in V. postularit & ibid. nos. Panor. & Imo-
le, & facit text. in l. Adrem 16. & in l. Ad legatum
63. D. De proc. At si restitutio in integrum princi-
paliter, id est à principio, petatur, veluti contra
contractum vel sententiam definitivam, quæ in
rem transit judicatam, speciale mandatum à
procuratore exigitur, l. Illud 26 § fin D. De mino-
rib. & l. unica C. Etiam per proc. &c. Exceptis tamen
iis personis, quæ legitimam à jure administra-
tionem habent, ut sunt tutores, curatores, Præ-
lati Ecclesiarum, & similes, qui & absque man-
dato speciali principaliter, & rectè petunt se res-
titui, ex sententia Innoc. quam probat & hic Pa-
nor. quia hæ personæ, ut jam dixi, administratio-
nem bonorum à jure habent, ideoque in iis nullo
alio mandato opus est.*

Non movet, quod dici solet, quoddam in inte-
grum restitutionem tamquam extraordinarium
remedium non deveniatur, quando superest or-
dinarium *text. in l. In causa cogniti ne 15. D. De mi-
norib. At verò sententiâ latâ, competit appella-
tionis remedium, quod ordinarium est, l. Et in
majoribus 20. C. de appell. &c. De appell. 11. inf. d. tit.
& c. Quod ad consultationem 15. inf. De sent. & re judi-
cata: ergò videtur cessare restitutio in integrum,
cum remedium sit extraordinarium Verùm falsa
hæc est sententia, cum & possit concurrere re-
medium ordinarium cum extraordinario, ut in
specie d. l. In causa § Pomponius, ubi conditio si-
ve causa concurrunt cum in integrum restitutione.
In subsidiario remedio certum est illud non ve-
nire, ubi remedium adest ordinarium, veluti in
actione de dolo, quæ non nisi in subsidium da-
tur, deficientibus scilicet aliis actionibus, l. 1. §.
ait prator cum aliquot ll. seqq. D. De dolo malo. Resti-
tutio verò in integrum etsi extraordinarium sit
remedium, non tamen est planè subsidiarium, uti
actio de dolo, ac proinde cum alia actione con-
currere potest, d. §. Pomponius: maximè ubi extra-
ordinarium remedium plenius est, id est utilius,*

quàm sit ordinarium, sicuti ex communi Dd.
calculo tradit Oddus *tract. de restit. in integ. p. 1. q.
17. n. 33. ut in appellatione & restitutione in inte-
grum adversus sententiam latam. Quippe resti-
tutio in integrum à tempore lesionis intra qua-
dringentum intentari potest, l. fin C. De temporib. in
integ. restit. Appellatio verò non nisi intra decem
dies à sententia lata, *text. in § 1. Nov. 23. De appellat.
& d. c. Quod ad consultationem. Deinde qui appellat
coram iudice superiore appellationem prosequi
debet: restitutio verò in integrum coram eodem
iudice, qui sententiam tulit, peti & peragi potest,
d. l. In causa § fin.**

Sed quid respondebimus ad principium d. l. In
causa cognitione? Textus se ipsum explicat, videli-
cet eo casu, quo contractus, vel etiam sententia
iudicis ipso jure nulla est, fore inutilem restituti-
onem in integrum; cum nihil sit, quod per eam
rescindi vel restitui possit, utpote actu ipso jure
non subsistente, l. 3. in V. oportere, & ibi notant Dd. C.
De integ. restit. Vide latius Oddum d. q. 17. per tot.

Jam quod spectat ad quartum singulare hujus
Cap. ex eo dicimus, licet aliàs à jure constitu-
tum sit, ut pendente coram iudice causa restituti-
onis in integrum, impediatur executio sen-
tentiz, *text. in l. unica C. In integ. restit. postulatà &c.*
hoc tamen eà moderatione accipiendum esse, nisi
contra petentem restitui in integrum præsum-
ptio sit, quoddam malitiosè ad impediendam execu-
tionem sententiz se restitui postulet: nam tunc
executio quidem sententiz fit, sed præstita cau-
tione idonea (quæ sit dato fidejussore vel pigno-
re, l. Si mandato Titii 59. in fine D. Mandati) de refun-
dendo ea, quæ præcepta erunt, petenti restituti-
onem, si postea in causa triumphaverit, *per hoc
text.* Unde generaliter notat *Gloss. ult. hic* quoddam ubi-
cumque in dubio quis admittitur, cautio ab eo-
dem præstari debeat, *per text. hic & in l. fin C. Depo-
sit. hared. l. In fundum 9. C. De legatis & l. 1. à quo 58. D.
De rei vind.*

In Cap. Constitutus 8.

SUMMARI A.

1. Species facti proponitur.
2. Minor quando restituatur.
3. Tempus restitutionis in integrum minori & Ecclesia quando currat.
4. Restitutio ultra operari non debet, quàm fuerit lasio.
5. 7. Libellus sive petitio actoris alternativè an concipi possit.

6. Actor forum rei sequi tenetur.
8. Solemnitas in alienatione rerum minoris quæ requiritur.
9. 11. Ius retractus an licitum de jure vel consuetudine.
10. Ius retractus probatum in Vet. Testamento.
12. Ius retractus ad quorum consanguinitatis gradum extendatur.